

Kaj je temu vzrok!

PODGORA
Poteštati

Bliža se dan, ko dobimo poteštati! Za to mesto se potegujejo tudi nekateri domačini. Drug drugega se pripravljajo, a najbrže ne bo imel pretekla, ali kdor že ukaže, toliko dobre volje, da bo komaj urejeno občinsko upravo zopet pahnili za par korakov nazaj.

Sovjets

Ker bo torej poteštati kak rojak sedanega komisarja, ne pa kak domačin, zato bo nujno rabiti svetovalcev. Naša občina je namreč preobširna, da bi zamogel en sam tujec prav poznati naše, tako različne potrebe in da bi mogel prav reševati vse množestvene zadeve. «Sovjets» je torej potreben! V njem pa prav gotovo ne bo sedel noben izmed naših komunistov, pač pa bo tukaj mesta za razne druge ljubljence.

Delo sedanega komisarja

Ko je na tem, da kmalu zapusti svoje mesto, pogledimo, kaj je sedanji komisar v naši občini dobrega storil. Občinski urad je pod njegovo strokovno roko dobil vse drugo upravo. Uradništvo je podvojilo, zato vlada sedaj v uradu že precej lep red. Mnogo zastalega dela se je izvršilo, tudi takega, katerega bi se domača občinska uprava nikdar ne bila lotila.

Boljše plače

Uradnik uradnika «štima», zato dobrote vse mu dal! Podvojeno število uradniških je dobilo lepe plače, dostojne uradniškega mu stanu. Tudi vsem drugim občinskim uslužbenecem so bile povišane plače. Prav je tako, kajti delavci je vreden plačal! Nekaj bi pa pri tem opomnili! Radi bi videli da naše občinsko uradništvo razume tudi našega človeka, če ga «po domače» kaj vpraša!

Od kod vzeti

Prejšnja občinska uprava je bila kakor stara kokljat! Nobene gibčnosti ni imela, nobenega napredka ni bilo! Za vsako malenkost se je na dolgo in široko razpravljalo, kajti vedno je prišlo na dnevni red vprašanje: odkod vzeti! Praktični upravitelji občine je to dejansko pokazal, ker pač ve, da ni druge pomoči kot

nove doklade

Sel je komisar na delo in uvedel vse po zakonu najvišje mere raznih taks. Izognil se je menda le skrajno zopernega družinskega davka. Kdor bo moral plačevati razne takse, bo kmalu na lastni koži občutil zanj neugodne posledice nastale radi zboljšanja občinske uprave. Pa kaj hočemo — moramo s svetom naprejš!

Stari dolgi

Podgorska občina ima pri deželnih upravi svojih 150.000 lir dolga na bolniških stroških. Prejšnji občinski voditelji so namreč našim bolnikom prav milostno postopali. Kdor je šel v bolnico je bil prost vseh stroškov za oskrbo. Gotovo so bili med vojno in po vojni ljudje primorani v slučaju bolezni iskati zavetja v bolnici. Hiš ni bilo, postelj je manjkalo, hrane je bilo malo in še ta je bila slaba — bolezen pa je neumisljeno razrasla. Plačati ni bilo mogoče tedaj že brezposelnim, zato pa jih terjajo sedaj. Plačati bo treba, četudi po malem! Pri tej operaciji se vidi, da so bili deležni dobrot prejšnje občinske uprave tudi taki, ki bi bili lahko že davno vrnili občini predplačane zneske. To je dobra stran operacije, ni pa tako dobra za našega delavca in kmeta, ki živi še vedno v veliki stiski in ki pri najboljši volji, nikakor ne more ustreči volji komisarja.

Elektrika!

Ce bi g. komisar prišel včasih skozi občino po noči, pa bi videl, kako neredno gorijo električne žarnice. Posebno obločnice na križiščih redno ne gorijo, dasi so taka mesta najbolj nevarna in potrebna razsvetljave. V doljnem koncu Podgore pa še sedaj nimamo luči. Vemo, da ima županstvo velik križ s trdiko, zato mu prizanesemo. Vsekakor pa je treba kaj ukreniti v tem oziru!

Naše poti

Vzorne so naše poti! Posebno sedaj po dežju je pot skozi vas taka, kakršne ni prav gotovo v nobeni frakciji naše občine. Brici le pridite v Podgoro in videli boste, da imate vi neprimerno lepše poti, nego mi v podgorskem «mestu». Upamo, da bo sedaj z novimi takami omogočeno nadaljnjo kanalizacijsko delo v vasi. Plačajmo torej hitro takse, da dobimo hitro lepe poti!

IDRIJA.

Poročilo smo že, da se je v soboto dne 3. julija vršila v našem rudniškem gledišču javna prireditve v prid šolskemu skladu. Nastopili so zvečine ljudskoškolski otroci in zamoremo smatrati torej prireditve za tako.

Precej obsejni vzpored je bil razdeljen v dva dela. Prvi je bil zgolj pevski in je obsegal več točk, ki so jih naši otroci izpeli pri tekmi v Tolminu, kot prva točka je bila narodna pesem — Mameljeva himna. 2. Verdi: «Lombardi» — obe ti dve s spremljevanjem klavirja. 3. Vodopivec: Ptici — prijeten zborček, zlasti iz otroških us. 4. Kogoj: Kaj ne bila bi vesela — 5. Adam: Mi na jurjevo — 6. Neretti: L'Alto d'Aprile — dvoglasen zbor s spremljevanjem klavirja.

Pri vseh teh točkah je nastopal zvečine ženski naraščaj s samo 4 dečki, torej zbor, ki je nastopil v Tolminu. Zadolžil je v vsem. Občinstvo, ki ga je bilo sicer malo, se ni moglo načuditi, da je Idrija na eni tekmi dobila šele 6. nagrado. Bili so v dvorani ljudje, ki so glasno izražali svojo nevoljo nad tako nepravilnim ocenjevanjem in protežiranjem raznih zborov, ki so peli enoglasno in zraven še v sredi pesmi počakali na nov začetek. Ne moremo si misliti, kako naj je in to kakšni vzroki so vodili jurijo k takim sklepom. Zlasti je bila dobro podana Adamčeva «Na Jurjevo», ki je tudi v Tolminu dosegla najboljši uspeh.

Iz «Le 4 stazioni» zbor, kjer je dovoljno nastopilo 5 mladih deklic. Posebno dobro in pohvalno je nastopila deklica s samogovorom «La torta» — 9. točka: La donna, solosep, ki ga je pela mlada učenka in nas je povsem zadovoljila z 10. točko: Capricci infantili je bil izbran I. del. II. del je začel z zelo žalostnim telovadnim nastopom in petjem, ki bi lahko izostal, ker je le rušil ono, kar je prvi del ustvaril.

Sledila je kot glavna točka, ki nas je tudi najbolj zanimala: Gregorič: Snegulj-

ka: Igrica za mladino v 2 slikah. Bila je najlepša točka celga programa. Mladina je igrala dobro, le nekatere relikije napačne bi se dale odpraviti. Motil naravnost pa je dvogovor med Sneguljko in lovcom, ki je zgledal kot dobro naučena deklamacija. Hvala bogu, bil je edini slab prizor. Ne morem mimom, če se ne bi dotaknil še preveč idrijske izgovorjave, zlasti v nekaterih že od nekdaj v Idriji slabo izgovarjanih samoglasnikih. Vemo, da danes nimamo več pouka slovenščine v šoli, vemo, da je to prva posledica poštoljančene naše šole, zato samo ugotavljamo. Je pa to tudi posledica neke starokopitnosti. Kuliserija dobra, v II. dejanju krasna, ker so uporabili ono znano iz Petrkovih poslednjih sanj.

Največ pohvale pač zasluži gđ. Mici Lapajne, in to zlasti pri vseh točkah petja. Ona je vodila in spremljala na klavirju. Največja zasluga pri uspehu pripade pač njej.

Občinstva od prireditve do prireditve vedno manj in še to remirno. Ni kriv temu poletje, niti ni kriva vročina, nekaj drugega je v Idriji, ki tlači vse duše — tisti velik greh, ki ga ne omenjam, je kriv vsemu.

GEKOVNIK NAD IDRIJO

Upokojeni delavec Idrijskega gozdnega erarja. Franc Mohorič, se je napotil skupno z nekim posestnikom v poznani gozd Tisovec. Namen njunega pota nam ni znan. Ko pa sta šla po poti, vsakani v strmo pobočje, se Mohorič nenadoma spotakne in telebne v globlino kakih 30 m. Na več delih telesa se je tako poškodoval, da je pripeljal v bolnišnico v Idriji, podlegel smrtnim ranam. To je zopet ena nesreča v naših gozdovih. Zapušča dve hčera. N. p. v m!

OSEK

Kakor vsi drugi kraji tako smo tudi mi občutili posledice vednega deževja. Saj so bili tu pa tam nalivi, kakor bi se bile odprle zatvorske neba. Ker je naša občina ob vnožju hribovja, tečejo skozi njo mnogi potoki, ki so se izpremenili v hudournike, kojih struga se je pa kmalu zasula s skalami in z drevjem. Voda je udrla kar po oranji njivi in odnašala ne samo ves pridelek, marveč tudi zemljo. Tako sta nam splavala krompir in turščica po vodi. En sam posestnik ima 4000 lir škode.

Dne 4. t. m. v nedeljo je obhajala naša duhovnija nad vse slovesno petdesetletnico svojega obstanka. V spomin nanjo se je sezidala ob vhodu v vas nova spominska kapela, ki se je ta dan slovesno blagoslovila. V procesiji se je prinesel vanjo kip Matere božje ob navzočnosti sedmih duhovnikov. Ginljivo govor, ki ga je imel naš domačin rojak č. g. Belé, dekan v Kanalu, ostane vsem udeležencem v trajnem spominu. Da se je ta dan slovesno praznoval, gre vsa čast našemu g. dušnemu pastirju, ki se je posebno potrudil, da je doživela naša občina tak izredni praznik.

Isti dan je bila v šolskem poslopu razstava šolskih ročnih del. Požrtvalnost od strani učiteljstva in otrok je vse hvale vredna, ali zdi se mi, da taka dela niso v posebno korist kmetkemu stanu, marveč so bolj za meščane. Pa o priliki še kaj.

Znanost in umetnost
Naši odri

Nehote sem moral prekiniti to vrsto ocenjevanja radi časa, hote pa sem jo prekinil radi odgovora g. Košute, režiserja dramskega društva v Gorici, za katerim se ni skril samo zgolj namen pojasniti in ubraniti kar je pravega, ampak tudi precejšen kos onega razburjenja, ki sem ga nehoti vzbudil. Ker postaja g. Košuta šele proti koncu svojega članka vsaj malo kritično jase in je zgoraj le bolj zakrkljiv, naj započnem odgovarjati na kratko od zadaj.

Nikdar in nikomur nisem skrival in tajil, vsaj iz tega namena ne, da bi lahko izza psevdonima streljal po svoji svobodni volji, da je istovetno moje ime Zmago Krašna s psevdonomim Igor Volk. Povedal sem to marsikomu, kar dokazuje ravno obratno. Oni psevdonom ima čisto drug pomen, katerega ne bom tu razlagal, a nikdar mi ni niti v glavo padlo, da bi se ga za to posluževal, za kar ga smatra g. Košuta. Zato pa povem, da bom ostal pri njem i nadalje.

Značilna pa je zahteva po odkritem imenu zato, ker kaže na eno stran še vedno željo po spoznanju grešnika in ne greha, na drugo pa ravno obratno, ne resno presojo onega, kar je pisano, temveč iskanje onega, kdor je pisal. Glejte, različne so navade ljudi. Nekateri pišejo sploh samo zato, da zamorejo vreči spodaj svoje ime, ki naj briljira, meni pa je ime silno postranskega pomena in pišem vedno radi stvari in nikdar radi imena. Upam pa si danes ponoviti vse ono, kar sem pod tem naslovom nekoč že napisal, danes, ko sem vam povedal, kdo sem. — Če bi se bili Vi bolj zanesli na snov, bi mi gotovo ne podtikali tako nizkega namena, ki naj bi me bil vodil po Vašem mnenju do pisanja te stvari, ker tega namena ni v onih člankih. Povedal sem jasno vsakemu svoje, ni me vodil niti tak niti drug namen, le želja po resnici mi je bila sveta. Kakor vam je znano, sodelujem jaz sam pri goriškem odru in, kolikor zamorem soditi po kritičnih kompetentnih ljudi kot so za Vas g. Krašner, Bevk itd., o katerih pa sem svoje mnenje izrekel tudi po svoje v «Našem glasu» (zakaj ga ne citate), ne ravno na najslabši način, čeravno

zelo skromno. Da bi pa obenem gradil in podiral nako stavbo, bi se mi zdelo neumno in bedasto in bi to delo takoj opustil.

Očitati mi, g. Košuta, da postopam nepravilno napram g. Kozmanu, ki je to in to in je dvignil goriški oder. Tudi to sem priznal že v «Našem glasu», tudi v «Edinosti» sem isto potrdil in verjete mi, da ne morem in ne znam tako odkrito priznati cene vsakemu človeku kot jo s spoznanjem lahko g. Kozmanu. Ne bom ponavljal besed, ki sem jih govoril in že ponovno napisal, ostanem pri onem, kar sem rekel: dvignil je goriški oder s svojimi upravnimi možnostmi in je kočljive situacije reševal s tem, da je nastopal. Nastopal je z veseljem, vendar je svoje vrste teoretik, sposoben sicer, a vendar svojevrsten. Iz zasebnega pogovora ob priliki gostovanja Tržačanov v Gorici letos sem to dovolj jasno spoznal. Glede igranja je pri njem velika istina ta, da je pri 2. in 3. reprizi boljši kot pri premieri. Sicer pa o tem dovolj.

Le o dveh točkah še par besed: Glede «Zemlje» se nisva in se ne bova sporazumela, glede božanja troje neznosti, oprosti, pa samo to: si najboljša moč našega odra, in kako naj bi ne priznal Tebi, kot merilu vseh ostalih, za kar si mi služil, onega, kar je priznanja vredno. Nisem bil slep in zahteval morda ljubljanskega odra v Gorici, ker vem, da bi to bilo bedasto, ne, le hotel sem, da je vsaj ta ansambl prilagojen najboljši moči.

Da niso moji članki škodovali, da so obratno igralcem koristili, sem videl jasno pri zadnji prireditvi. Bilo je prej vse tako nekam iluzorno dvignjeno kraljestvo, ki je naravnost odbavalo s svojo patetičnostjo. In zadnjič smo zopet gradili na odskih deskah in smo napravili svoje. Ne mnogo, vendar dovolj. Tega sem hotel. Dol s trona, dol z etra, ki ga ni. Pogled si v oči in se ne jezi na ogledalo, če nisi lep. Da ni bilo v dvorani toliko ljudi, kot bi jih moralo biti, ni krivda moja, ampak je to znova obsežno poglavje iz naših krogov. Tudi tu bo še potreba palice.

Nisem hotel nadaljevati teh člankov, dokler se ni zaključila sezona. Zato sem molčal. Sedaj so počitnice. In to je čas še večjega dela. Jaz ne pojdem počivat, sedaj treba, da zaorjemo čas nov zob, zgodovini novo lice. Vem, da ne bo nihče izmed vseh onih, ki so na našem odru, tudi g. Košuta ne in tudi g. Kozman ne, odnehal le za en korak in da homo vsi, ki smo in tudi oni, ki še bodo, potegnili uro v reformacijsko področje našega odra, ki je tako nujno potrebno. Rekel sem, da ima goriški oder moči, treba jih je piliti, da ne bo samo one: igral sem ali pa dobro sem igral, pa bo tisti dobro med vsemi mejami cinal, ampak res dobrega, zdravega dela, ki naj se bliža umetnosti preko diletantske umetnosti.

Še nekaj: Vpraševalo se je po Gorici, kako to, da ni omenjen med delujočimi člani tudi Krašna. Sedaj boste razumeli. O sebi ne bom pisal. Če mi pa hoče kdo povedati resnico v obraz, a da bo resnica, naj izvoli. Svobodno mu!

Igor Volk.

NEKAJ KRITIČNIH PRIPOMB H KNJIGI
«MATERINSTVO»

Knjigo o materinstvu smo doslej pogrešali v slovenskem slovstvu. Taka knjiga, ki naj bi poučila mladenke o nadvse važnem pomenu materinstva in o njegovih velikih dolžnostih napram možu, svojemu rodu in vsemu človeštvu, nam je potrebna. Nuditi mora taka knjiga moralno oporo in naravnostno vzgojo v vseh težkih in kočljivih zakonih in materinskih zadevah. Postati bi morala ravnilo vsega družinskega življenja. Mlade matere naj bi črpale iz nje nauke in nasvete, ki so prepričljivi za vzdrževanje duševnega in telesnega zdravja sebi in vsem članom družine.

Ali je knjiga «Materinstvo» od nepodpisane pisateljice in iz založništva «Narodne knjigarnice» v Gorici izpolnila te naloge?

Jaz mislim, da se je to posrečilo pisateljici le v manjši meri. Nekaj lepih misli in okusnih jeder je nanizanih v splošnih poglavjih, le žal, da so ti tako kratki in skraćeni, da pustijo bralca sredi pota največkrat nepoučenega in nezadovoljnega. Najbolj posrečeno se mi zdi poglavje o nosečnosti, najslabše pa o spolu novorojenčka, ki vsebuje prav smešne in neresne podmene.

Knjiga se peča tudi s strokovnim zdravstvom, ki prihaja v dotiko z raznimi pa-nogami medicinske vede. Bolje bi bilo, da bi pisateljica to opustila ali pa se obrnila po nasvet do kakšnega strokovnjaka. V tem delu knjige namreč kar mgoli strokovnih napak in zavajanj. Mešajo se pojmi o znakih in vzrokih bolezni, poudarjajo se večkrat malenkostni in nevažni pojavi, odločujoči činitelji se pa tu pa tam popolnoma prezrejo. Pojava oteklih nog pisateljica ne razume in ga tudi ni zala razložiti na str. 41. Od uporabe trebušnega pasu bo marsikatera bodoča mati pričakovala pomoči zoper otekle noge neglede na pravi izvor te bolezni, kar bi moglo imeti usodne posledice. Zakaj se tu ne omenja porodniška božjast, katere predznaki so večkrat otekle noge in ki je posledica obstnega vnetja ter povzroča navadno smrt porodnice in otroka, ako ni o pravem času pomoč na svojem mestu?

Ne le zdravnik, ampak tudi vsak drugi bo oporekal trditvi: «... Ako je zobovje v neredu, ni pomoči.» (str. 44). Kako veliko nesmisel in neresnico vsebuje stavek na str. 58! «Ob napačni otrokovi legi, zlasti če leži telesa povprek, je porod neizvedljiv. Otroka (1) se zamore rešiti le z izvršitvijo trebušnega prereza (cesarski pre-rez)». Upamo, da se ne bodo ravnale ne baba ne porodnica po navodilih, ki jih navaja knjiga pri krvavitvi pri porodu (str. 61). Kajti tako obotavljanje ima za posledico navadno smrt porodnice. Bez-

gavke in škrofuloze smatra za krvno bolezen, ko je vendar znano že širši javnosti, da je to jetika šlez. Za pupenčine (str. 142) bi se morda našel kak razumljivejši izraz, nikakor pa ni ta bolezen nalezljiva, kakor navaja knjiga. Opasnega očesnega vnetja, ki nastane po porodu pri spolno bolnih materah in ki je tako pogostokrat vzrok popolne slepote, knjiga niti ne omenja. Prav tako je med vrstami boleznimi pozabljena davica in njeno uspešno zdravljenje.

Poleg še drugih tu navedenih strokovnih napak in netočnosti naletimo v knjigi tudi na mnogobrojne slovnične in jezikovne nedostatke. Jezikovni strokovnjak bi imel pri rokopisu te knjige obilo posla. Naj omenim le nekaj primerov. Banja, tavžentroža in žakljček niso naše besede. Prsi so množ. žen. spola in je torej popolnoma napačno na strani 79: «so prsi... trda». Medeno vino se imenuje medica in ne mendenica. Pravilno je vazelin in ne vazelina, pestujem (str. 93) in ne pestvujem, odrasli in ne odrastli, zoritev mesto zrelih (str. 146). Jej (str. 97) je napačno, ker mora tu stati tretja oseba ednine.

Tudi v moralno-vzgojnem oziru se da v tej knjigi marsikaj grajati. En sam primer: Na str. 39 bi bilo bolje, da bi stavek: «Prav je, da itd., ki napeljuje indirektno našo mladino k spolnemu občevaranju pred poroko», sploh odpadel.

Ne razumem, da se ni vsaj založništvo pobrignilo za odpravo teh nedostatkov. Ali mi je igral pred očmi kak drug in ne ljudsko-prosvetni namen? Domačemu založništvu bi vendar ne smelo biti vse eno, kaj nudi svojemu ljudstvu.

Gospodarstvo.
Zadružništvo

V. redni občni zbor Zadružne zveze v Trstu

V četrtek dne 24. junija 1926 je imela naša največja zadružna organizacija Zadružna zveza v Trstu svoj V. redni občni zbor, ki se je vršil ob skoro popolni udeležbi udruženih članic. Iz podanih poročil je občni zbor prišel do prepričanja, da se Zadružna zveza nad vse pričakovano dobro razvija in da dobiva vedno več upoštevanja pri vseh slojih našega ljudstva. A ne le med lastnim narodom, tudi med tujci, posebno pri tujih denarnih zavodih, se ugled in uvaževanje Zadružne zveze od dneva do dneva dviga. Naj bi se ta razmah nadaljeval v kar največjo korist našega ljudstva.

Zadružna zveza je štela z dnem 31. decembra 1925 vsega skupaj 136 članic, od katerih je delovalo 62 v puljski, 46 v tržaški, 20 v videmski in 8 v reški pokrajini.

Po svojem smotru in obratu se včlanjene zadruge delijo v sledeče vrste: 88 denarnih, 34 konsumnih, 8 mlekar-skih, 1 vinorejska, 1 stanovanjska, 1 mlinarska zadruga in 3, ki se pečajo z drugimi posli.

Revizijska pravica je bila priznana Zadružni zvezi oktobra 1921. Dolžnosti, ki izvirajo iz te pravice, se je Zadružna zveza vedno dobro zavedala. Skrbela je, da zadružni revizor točno, vestno in nepristransko vrši svojo nalogo. In ravno potom strogega nadzorovanja po revizorju je dosegla, da so danes postavljene na dobro in zdravo podlago tudi one članice, ki so med vojno hudo trpele in ki so skoro že obupale nad svojo rešitvijo. V tem oziru je delovanje Zveze res uzorno in zasluži vso pohvalo. Ob pravem času izrečena stroga in odločna beseda spravi stvar skoro vsakokrat v pravi tir.

Od 1. januarja do 31. decembra 1925 je Zadružna zveza izvršila 85 rednih revizij.

Ako je promet merodajen za ugotovitev stanja in napredovanja kake zadružne organizacije, potem moramo reči, da more biti ta ugotovitev za našo Zadružno zvezo nad vse častna. Iz najskromnejših početkov, napravljenih v najhujših časih in pod najtežavnejšimi razmerami, se je snovanje naše organizacije širilo in večalo. Danes nam predstavlja to petletno dete krepkega odločnega moža v polnem razvoju njegovih sil, ki ima vse predpogoje za še večji razmah, za še silnejše udejstvovanje.

Promet 212.877.533.73 lir, ki ga je zavod dosegel v letu 1925., nam za našo domnevo daje več kot trdno podlago.

Ko je Zadružna zveza izvršila v prejšnjih letih dve svoji važni nalogi, ko je dosegla izmenjavo kronskih naložb in dovršila odnosno ukrenila vse potrebne za popolno sanacijo v stiskah se nabirajočih članic, se je začela v preteklem letu udejstvovati v večji meri tudi na splošno-gospodarskem polju.

Ko je tržaška mestna uprava razglasila, da bo preuredila dobavljanje mleka za Trst, je Zadružna zveza takoj razumela dalekosežni pomen tega prekreta. Organizirala je takoj poseben odbor z nalogo, da štiti vse one naše živinorejce, kojih koristi bi mogle postati ogrožene vsled novega položaja. Priredila je v to svrhu celo vrsto posulnih sestankov med ljudstvom. Stopila je tudi v neposredne stike s tržaško mestno upravo, kakor tudi z drugimi činitelji, ki so prizadeti pri snovanju osrednje mlekarne v Trstu. V pripravljajalnem odboru za oživotvorenje osrednje mlekarne v tržaškem mestu sedi tudi njen zaupnik.

Ugodnosti, ki jih imajo kmetovalci v starih pokrajinah države od agrarnega kredita, ki ga daje država potom nekaterih zavodov kmetkemu prebivalstvu po primeroma niski obrestni meri, so le malo znane med nami. Zadružna zveza je obrnila tudi na to polje svojo pozornost in skuša doseči tudi v tem po-

gledu za svoje članice, odnosno potom njih za naše kmetovalce, čimveč olajšav. Dovoljevanje kratkoročnih posojil po ugodnih obrestih za pospeševanje poljedelstva (za to agrarni kredit) v novih pokrajinah je poverjeno Zveznemu kreditnemu zavodu v Benetkah. Posojila so več vrst in sicer za dobo enega, treh in petih let. Posojila se dajejo na menico, ki jo je treba točno ob dospelosti plačati. Za obresti in dodatne stroške takih posojil znašajo izdatki 6 1/2 %. Dovoljujejo pa se ta posojila v sledeče namene:

1. Podpore na menico posameznim ali pri kaki zadrugi včlanjenim poljedelcem za obdelovanje zemljišča, za spravlanje in predelavanje pridelkov, za nakup živine, strojev, orodja in potrebnih.
2. Podpore na menico zadružnim kmetijskim organizacijam za nakupe, potrebne v podjetju, in za dajanje predujmov včlanjenim zadružnikom.
3. Predume na račun kmetijskih pridelkov, ki se nahajajo v splošnih ali v drugih za to določenih skladiščih.
4. Posojila za nove trtne in sadne nasade in za umno ureditev zemljišč in gospodarskih prostorov.
5. Za namakalne in osuševalne naprave na zemljiščih.
6. Za krajevne uravnave v gorskih krajih, ureditve planin, itd.

Zadružna zveza je stopila z omenjenim zavodom v stike in ima zagotovljeno že primerno svoto, ki jo bo dobila od Zveznega zavoda na razpolago.

Delovanje Zadružne zveze v Trstu je mnogostransko in tudi uspešno. To mora priznati vsak, kdor si je ohranil možnost lastnega presojanja. Iz neznanih početkov stoji pred nami danes mogoča stavba, ki vzbuja občudovanje in uvaževanje pri vseh. Za to pa vsa čast možem, ki so v vodstvu, in ki so s svojo preudarno dalekovidnostjo in neumornim delom dali Zadružni zvezi takega razmaha. Želimo, da bi njih trud in njih premissljeno snovanje za čimbolj popolno zaokroženje razvoja Zadružne zveze že v bližnji bodočnosti doseglo otipljiv uspeh.

G. F. (Gosp. vestnik).

Od toplega Splita
do hladnega Maribora

II.

(Prvi del v «Edinosti» od 6. t. m.)

Vlak jo prispiloma na mariborsko postajo v največjem dežju. To preklicano vreme mi je vzelo vse veselje. Letošnje poletje sploh ni več podobno poletju, temveč jeseni. Se bolj pa me je jezilo, ker so mi vsi vedno zatrjevali, da je v Mariboru klima prekrasna. In sedaj pa tako vreme! Silni, temni oblaki, vse nekako svinčeno! Ni torej čuda, če se na obrazih ljudi zrcali sama resnoba. Nobene volje nisem imel da bi opazoval življenje na kolodvoru, ki me kot obmejna postaja zanima. Pa saj je tudi bilo malo ljudi tam, vse je sedelo v restavraciji ali pa hitelo v bližnje gostilne. Skočil sem naravnost v kočijo in se dal peljati v katerisibodi hotel.

— Kam pa želiš gospod? me vpraša v štajerskem narečju kočijaž z zelenim klobukom.

— Kamorkoli, sem mu odgovoril, — v kak hotel boljše vrste.

— Torej k «Zamorcu», je rekel mož in pognal konja.

— Kaj pa, k «Zamorcu», k «Zamorcu» sem pritril — tam bo vsaj toplo. A ti Mariborčani kaj radi imajo zamorec! Ho, tele imajo zamorske, lekarne, gostilne... imenitno. Morda dobim tam kaj popusta, sem si mislil, kajti jaz tudi obožujem zamorce in zamorke, pa tudi sam izgledam na pol zamorec, ker sem že nekoliko ožgan od južnega solca. To se pa tukaj med samimi belimi ljudmi lahko dovolj jasno opazi.

Med potjo mi je bilo kljub plohi, ki je bila zunaj, prijetno pri duši. Ta-le «zamorec» me je razpoložil. Spomnil sem se neke pesmi, ki so jo zložili naši literatje in ostali umetniki, ko so služili za časa svetovne vojne v Radgoni menda, in ki jih je tedanja menaža tako pesniško navdušila.

Tako nekako se je začela tista pesem:

«Slabo jemo, slabo pijemo,
Slabše kakor vsak zamorec»

Pesem je precej dolga in krepko za-beljena, zato vam je žal ne morem povedati do konca, ker bi jo mogli umeti samo tisti, ki so v tedanjih grenkih časih polni duše sestradane želodec z zloglasnim «Dörrgemüse» in Hindenburško «Kraftsuppe». No, glavna beseda je tukaj zamorec, ki me je v Mariboru kljub slabemu vremenu dobro razpoložil. Naj ga torej Bog poživji, zamorca!

V Mariboru sem torej, na najsevernejši točki Jugoslavije in povrh še dobre volje Maribor ima danes čisto slovensko lice in upati je tudi srce. Mesto, v katerem so se pred vojno sopirili Nemci in ometli naš narod, je danes v naročju Slovencev in je postalo ljubljenez nas vseh. Vendar se opaža še dosti germanskih obrazov, katerim se menda ne godi slabo, zakaj sliši se še vedno — čeravno diskretno — švabčarjenje. Tudi po restavracijah in gostilnah na jedilnih listih in drugih napisih se nabaja — na drugem mestu hvala Bogu — nemščina. Greben, kakršnega so prej nosili, jim ne zraste nikoli več, pa «neka jim njihovo švabčarjenje». — Maribor je zelo prijetno mesto, čisto, mirno in tiho. Človek, ki pride z juga, ima vtis, da je prišel v kako zdravilišče. Lepi dre-voredi, prekrasen park, lične hišice in vile, vse okusno urejeno. Družabno življenje je tudi precej živahno. V kavarnah «Central» in «Veliki kavarni» se zbira elita na večerno kramljanje. Pri ženskah nisem opazil tiste elegancije in kaketnosti kot v Splitu. Mnogo plavih, okrogločelnih tipov je videti — znak severa. Tudi možki so bolj oglati kretanj in ostrji, rekel bi hladnih potez. Veselega, razposajenega

smeha ni slišati; v kavarni zveni diskretno, tih šum se sliši obračanje časopisnih listov. Povsod vlada pridušeno, nekako svečano razpoloženje.

Ker nisem poseben ljubitelj takih mirnih lokalov — osvobodil sem se tega, živim dolgo med Srbi in Dalmatinci, zato se mi zdi, kadar pridem semkaj na sever Jugoslavije, da vidim v takih zbirališčih elite vedno nekako službeno razpoložene dvorne svetnike, ki niti v zabavi ne izgubijo svojega dostojanstva in svečanostnega obnašanja — sem jo raje mahnil v lokale za priprostejši narod. S sodnikom Aschmannom, stariim znancom iz Splita, sva pregledovala tiste bolj skrite kote, kjer si ga človek lahko privoščiti — brez zamere. Pri »Celigiju« točijo izvrstno pivo, ob peči igra »ramel-kvartet«, posluša pa brhka Tončika. In veselo je tukaj. Obmizja rejenih meščanov so v živahnem pogovoru — politika seveda — v kotih mladi pari zaljubljenec — pred njimi leži na mizi srce iz testa — neke čisto pri oknu star profesor bere časopis. Pivo je izvrstno in »tripe« prav po tržaško napravljeno, še bolj. Človeku se kar samemu od sebe odpre »Zug« (izraz za pivopivce, ki pijejo v velikih odskih). Pivski tehnični izrazi so tukaj seveda še vsi nemški. Tudi slovenski pravopis napreduje počasi. Tako ima »Celigij« na jedilnem listu in drugod zapisano »Tschellig«. Za posebno zabavo željne in z denarjem dobro založene meščane ima Maribor prav eleganten, fino urejen Kabaret-bar, kjer ga gostilniški romar lahko sreba do zore.

Kulturno življenje Maribora je na visoki stopnji. Poleg Glasbene Matice igra najvažnejšo vlogo Narodno gledališče, ki ga je pred sedmimi leti ustanovil znani slovenski gledališki umetnik Ilanko Nučič s Tržačanom Ljudevitom Svaglom. Še danes se Mariborčani prav radi spominjajo na tedanje sezone. Ilanko Nučič je odgojil cel vrsto danes že znamenitih igralcev (Vika Podgorska, prvakinja zagrebške drame, Marij Šimenc, prvi tenor zagrebške opere itd.), pa je moral žal — oh te nesrečne plovenske prilike! — zapustiti Maribor. Sedaj deluje na zagrebškem odru in je najboljši živeči slovenski igralec. Danes vodi mariborsko gledališče dr. Radovan Brečič, živahen, temperamenten, visoko naobražen mož, prav zadovoljivo. Seveda se gledališče bori — kakor vsa ostala oblastna gledališča, s finančnimi težavami, vendar je treba priznati dobro voljo in veliko ljubezen vseh do svojega narodnega gledališča. Pristojoval sem trem predstavam (Sofoklejevemu »Edipus«, Schillerjevi »Mariji Stuart« in operi »Fra Diavolo«) in moram reči, da so bile dobre.

Igralci so po večini mladi, s še nerazvito rutino in odskočno tehniko in to je — kot mi je pravil intendant dr. Brečič — največja težava. — Tukaj se izvečajo, in ko postanejo le količiki zreli, odidejo na večje hrvatske ali srbske odre, mi je potožil intendant — napaka Slovencev je, (tudi v Ljubljani) da ne znajo pridržati slovenskih moči doma. Mi bi lahko imeli najboljšo dramo in najboljšo opero v državi, če bi to umeli. Poglejte, skoraj v vseh ostalih jugoslovenskih gledališčih so Slovenci na prvem mestu.

To je vse lepo, sem mu pritrdil, vendar je treba razumeti in odpuštili igralcem, če hrepenijo naprej: na višje in boljše. Vsi umetniki so taki.

Vendar ima Maribor prav dobre igralce: Bratina, Buksekova, Grom, Zeleznik, talentirani Pirnat, Lubejeva, Kovič itd., so imena, ki bi lahko delala čisto tudi večjim odrom.

Prejela je mariborska okolica. Izprehodi do Kamenice, ob Dravi ali na Pohorje so divni. Žal, da nisem, radi slabega vremena, anogel obiskal v vseh teh krajih, da pridem v dotik z našim kmetom in viničarjem Slovincih gorci ter po vsej Jugoslaviji znamenitih Prlekov, vendar upam, da mi bo sreča mila, pa me še kdaj zanesa v te zelene kraje slovenske Stajerske.

Rado Pregarc.

Razne zanimivosti

DVANAJST PREIZKUŠENJ

Psiholog Arthur H. Sutherland daje dvanajst preizkušenj mišične spretnosti, ki naj pokažejo človeku približno stanje njegove gibčnosti. Od tu dalje se vsak lahko izpolnjuje s redno vajo, dokler ne premeta vsako okornost, ki ga ovira v vsakdanjem življenju in mu zapira pot h končnemu življenjskemu smrtu.

1. — Stojte pokoncu z obema rokama stegnjena na desno in levo stran. Skrivite sredinca na obeh rokah, da bosta stala pravokotno z dlanjo. Mahnite z obema stegnjenimi rokama naprej tako, da bosta sredinca zadela s konicami drug v drugega. Ako se vam to posreči dvakrat izmed petih poskusov, zapišite si v dobro deset točk.

2. — Stojte pred prazno steno oddaljeni za eno dolgotrsko roko. Zaprite oči in ukažite komu, naj s svinčnikom potrka po steni pred vami. Pokažite potem s prstom, kje je potrkal. Ako trikrat izmed petih poskusov ne zgrešite za več kot deset centimetrov, si zapišete deset točk.

3. — Izberite si neko točko na tleh, ki je tri ali štiri metre pred vami. Zaprite oči in pojdite meže do nje. Ko mislite, da ste jo dosegli, pogledajte. Če niste zgrešili za več kot trideset centimetrov, zapišete deset točk.

4. — Stojte sredi sobe z zavazanimi očmi tako, da ne opazite niti svetlobe od okna. Obrnite se na mestu natančno petkrat in pogledajte, če ste zdaj obrnjeni v isto smer kot v začetku. Ako niste zgrešili več kot četrt obrata, štejte deset točk.

5. — Vzemite dve liri. Postavite prvo z robom na gladko mizo, pridržite jo na vrhu s prstom in fronite jo s prstom druge roke, da se bo vrtila okoli kot vrtavka. Preden se ta ustavi, vzemite drugo liro in storite isto. Ponavljajte to tako, da se bo od obeh vedno ena vrtila. Ako se vam to posreči skozi eno minuto časa, zapišete si deset.

6. — Denite tri navadne kamenite ali steklene kroglice, s kakršnimi se igrajo dečki po ulicah, na preprogi na tleh in poskušajte potem pobrati vse tri z navadno čajno žličko, ne da bi jih pritisnili h kaki oviri. Če morete to storiti v teku ene minute, zapišete deset.

7. — Skočite v zrak in udarite dvakrat s petama skupaj preden ste na tleh. Zapišite si deset.

8. — Stecite po stopnicah navzgor, na desni stopnici se obrnite in zdirajte na

vzdol do prve. Ko tečete gor in dol morate stopiti na vsako stopnico. Ako izvršite »dirko« v petih sekundah, zapišete deset.

9. — Postavite tri stole po vrsti. Lezite na nje tako, da imate na enem glavo, na drugem noge, tretji pa je sredi med obojema. Vzemite sedaj izpod sebe tretjega, prenesite ga čez eno in ga z druge strani denite zopet podse. Zapišite si deset, če se vam posreči.

10. — Stojte na eni nogi. Dotaknite se s konico čevlja druge noge tal za seboj in napravite nato z njo popoln krog, tako da bo konica čevlja prišla z druge strani na ravno isto točko. Napravite nov krog od tam zadaj. Ako pri tem ne izgubite ravnotežja, zapišete deset in poskušajte potem igro ponoviti, toda zdaj z zaprtimi očmi.

11. — Stojte na eni nogi. Ne smete se opreti ali sploh dotakniti nobene stvari, drugače pa lahko lovite ravnotežje kot bočete. Poskušajte stati tako eno minuto in zapišete deset.

12. — Ponožite to z zaprtimi očmi. Ako storite oboje z lahkoto, podaljšajte čas na dve minuti.

Borzna poročila.

Trst, 6. julija.

Amsterdam 11.60, Belgija 76, Francija 77, London 141.75, New York 29.10, Španija 45.8, Svica 565, Atene 35, Berlin 690, Bukarest 13.25, Praga 86.25, Ogrska 0.0406, Dunaj 408, Zagreb 51.50.

Uradna cena zlata (5. VII.) 551.31.

Trst, 7. julija.

Amsterdam 11.60, Belgija 76, Francija 78.50, London 142.25, New York 29.13, Španija 44.5, Svica 565, Atene 34.50, Berlin 690, Bukarest 13, Praga 86, Ogrska 0.0407, Dunaj 412.50, Zagreb 51.50.

Uradna cena zlata (7. VII.) 564.79.

Vojnoškodninske obveznice 67.45.

DAROV

V počastitev spomina sv. Cirila in Metoda daruje g. Marija Čok Lit 10.— za lonjersko podružnico S. D.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (991)

HISICA, prazna, obstoječa iz kuhinje, sobe, sobice in dvorišče se proda. Pojasnila daje Guštin, via delle Lodole 12, L. vrata 4. 1049

CEVLJANSKI vajenec in podelavec z dežele, se sprejmeta v Via Udine 65, Kosic. 1050

MIZE, okrogle, za gostilno, se prodajo. Via Carducci 39. Vrata. 1051

MEZARSKEGA podelavca sprejme takoj proti dobri plači. Janko Klemenčič, Postojna. 1052

BRIVSKEGA pomočnika sprejme takoj Damski salon Josip Kolaković v Idriji. 1053

SORO s hrano išče gospodična s 1. avgusta. Ponudbe z navedbo cene na upravnistvo pod »Hranas«. 1054

LADI B. Povrni se takoj. 1055

MOTORNO kolo Neckarsulm v prav dobrem stanju se proda. Naslov po naše in gorško upravnistvo. 1056

IMUGA ali družico z 20 do 30.000 gotovine iščem. Denar v lastnih rokah. Gostilna Via del sapone 5. 1058

KAMJON 4 tenaki in kele Salvator I. prodam. Oddam gostilno, vinotoč v sredini mesta pod uglednimi pogoji. Gostilna Via del sapone 5. 1059

HESA, obnovljena v Podgori 124. se po ceni proda. Obrniti se na lastnika I. K. Podgora 125. 1058

UCITELJSKA družina v Ljubljani, središču, vzame na stanovanje in hrano dve, do 14 let stari, deklici boljših staršev. Oskrbna in nadzorstvo dobro. Naslov pri upravnistvu »Edinosti«. 1057

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Amerschi-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Gimnazija), lastna vila, tel. 20-64. (992)

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko, Slavec, Via Giulia 29. 958

VODA »DELL'ALABARDA« PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kuma in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačenje korenin. Steklenica po L. 6.— se dobiva samo v lekarni »Castellanovich«, Trst, Via Giuliani 42. 988

PRIDNA in poštena natakarka, večša italijanskega jezika, se sprejme takoj. Ponudbe s pogoji in navedbo plače, pod »Natakarka« na upravnistvo. 1046

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavoboli, pomanjkanju slasti. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellanovich, Trst Via Giuliani 42. 1033

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna

Trst, Campo S. Giacomo 5

Zlate kupuje v vsaki množici po najvišjih cenah. Krome plačuje višje kot vsi drugi. Zaloge raznovrstnih ur in zlatarstva. (672)

VOZNI RED

CENTRALNA POSTAJA

TRST - TRŽIČ - ČERVINJAN - BENETKE

Odhodi: 5.30; 6.10; 8.05; 10.05; 13.30; 14.55; 17.—; 18.—; 18.15; 19.30; 23.45.

Dohodi: 5.30; 8.10; 10.—; 11.05; 13.10; 14.15; 17.—; 18.25; 20.35; 23.25; 23.50.

TRST - GORICA - KORMIN - VIDEM

Odhodi: 5.40; 6.25; 7.10; 8.20; 12.45; 15.35; 17.30; 19.55.

Dohodi: 7.53; 8.55; 11.50; 14.35; 18.—; 19.—; 20.—; 22.55.

TRST - NABREZINA - SV. PETER - POSTOJNA

Odhodi: 1.—; 5.05; 7.—; 9.25; 11.30; 14.45; 16.30; 18.40; 19.45; 20.20; 21.05.

Dohodi: 4.—; 7.—; 7.35; 8.30; 9.15; 11.25; 12.35; 16.42; 18.43; 20.15; 21.35; 23.10.

DRŽAVNI KOLODVOR

TRST - BUJE - POREČ

Odhodi: 5.—; 10.—; 13.55; 18.25.

Dohodi: 7.50; 12.15; 18.10; 21.15.

TRST - GORICA - PODRŽKO

Odhodi: 6.10; 6.50; 12.—; 17.35; 18.35.

Dohodi: 7.37; 11.51; 15.35; 21.25; 22.40.

TRST - HERPELJE - PULA

Odhodi: 5.20; 11.55; 12.30; 19.05.

Dohodi: 7.32; 9.50; 16.04; 21.32.

PRVI SIRUP priporočljiv proti kronsčemu kašlju in bronhialnim atekcijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. (990)

Učenke

se sprejmejo v veliko manufakturno in modno trgovino v večjem trgu. Absolutno trgovinskih tečajev imajo prednost. Učna doba krajša.

Ponudbe na: »Manufaktura 99« na upravnistvo Edinosti 760

ZDRAVNIK

Dr. Fran Korsano

sprejema od 12 do 1 in od 5 do 7

Via S. Lazzaro št. 17 I. n.

Zupanstvo Trnovo pri Gorici

(Prebivalcev 1488)

Do 20. julija 1926. je razpisana služba tajnika z letno plačo L. 7200 vtevisi postavne odbitke. — Zahteva se tajniški diplom. Dokumenti običajni. Pripustitvena taksa L. 50. (726)

TRNOVO, dne 20. junija 1926.

Tajnik: Zorko Leban Zupan: J. Rijavec

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Reffori št. 1 — Via Maccanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kos pohištva v veliki izbiri.

TISKARNA »EDINOST« TRSTU

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpela z najmodernejšimi stroji, črkami, Lynotype, stereotypji ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih

MOČ PRETEKLOSTI

Spisala V. J. Križanovska.

Iz ruščine prevedel IVAN VOJK.

Cena L. 6.—, po pošti priporočeno L. 7.40. V inozemstvo L. 8.40 proti vnaprej poslanemu znesku. Roman je izdal založila Tiskarna Edinost. — Prodaja: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/L. — Knjigarna J. Štoka, Via Milano 37 in Zen. dobr. združenje v Trstu. Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. — Kraigher Josip, Postojna.

Vezane v originalne platnice (cena L. 10.—) se dobi v knjigarni ŠTOKA.

PODLISTEK

JULES VERNE:

(59)

Skrivnostni otok

Med tem časom so z veseljem ugotovili, da se je mojster Jup vedno bolj privajal svojim novim gospodarjem, ki jih je neprestano opazoval z radovednimi pogledi. Iz previdnosti pa mu Pencroff ni dal še popolne prostosti, ker je hotel počakati do tedaj, ko bodo meje planote bolje zavarevane. Top in Jup sta živela v prijateljskem razmerju in se med seboj igrala, dasi se je Jup vedno držal svojega dostojanstva.

20. novembra so dovršili most. S pomočjo uteži se je premakljivi del brez težave premakljal gori in dol. Med bregom in zadnjim povprečnim tramom, na katerega se je ta del poleg, je bilo dvajset čevljev razdalje, ki se je naseljenec zdelo zadostna ovira za živali.

Sedaj so obravnavali vprašanje zrakovne odeje, ki so jo naseljenec namerali spraviti na varno čimprej. Za njen prevoz pa je bilo treba napraviti najprej pot skozi pragozdne Daljnega Zapada. To delo pa je zahtevalo mnogo časa, zato sta se Nab in Pencroff podala k onemu pristanu, in ko sta se uverila, da je platno v jami ostalo popolnoma nedotaknjeno, so sklenili, da dovrše najprej dela na planoti.

«Tako bomo mogli napraviti kurji dvor v najugodnejših razmerah, ker se nam ne bo treba bati neprijetnih obiskov lisic in drugih živali,» je dejal Pencroff.

— Poleg tega pa, je dopolnil Nab nje-

gove besede, bomo mogli planoto obdelati...

— In pripraviti drugo žitno žetev! ga je prekinil mornar s samozadovoljnim smehom.

Prvo žitno polje, kamor so vsejali edino zrnce, je lepo uspevalo, ker ga je Pencroff skrbno negoval. Stebelce je naložil deset klasov, kakor je napovedal inženir, in vsak klas je imel osemdeset zrn, tako da je naselbina zdaj razpolagala z osemsto zrn in to po šestih mesecih.

Izjemši kakih petdeset zrn, ki so jih nameravali iz previdnosti shraniti, je bila prva žetev namenjena za posetev novega polja, kateremu je bilo treba posvečati isto pažnjo kakor prejšnjemu edinemu zrnju.

Pripravili so njivo, jo obdelali z višokim lesenim plotom, da ga ne bi mogle živali preskočiti. Pencroffova domišljija pa je iznašla klopotec in strašila proti sladkosnednim pičcem. Nato so vsadili sedemdeset zrn v pravilnih vrstah ter prepustili nadaljno delo naravi.

21. novembra je začel Cir Smith znanovatil strugo bodočega jarka, ki naj bi zaprl planoto na zapadni strani od južnega jezerskega kota do ovinka Hvale. Na tej črti je segala črna prst tri čevlje globoko, pod njo pa je bila granitna skala.

Morali so torej vnovič uporabljati nitroglicerina, ki je svojo nalogo točno izpolnil. Nista minila še dva tedna, ko je trda tla planote presekal dvajset čevljev širok in šest čevljev globok jarek. Z istim sredstvom so prekopali kameniti breg jezera; v vrtincih je voda vdrla v novo strugo in napravljala novo reko, ki so jo nazvali »Glicerinova reka«, in ki je

tvorila nov pritok Hvale. Kakor je inženir predvideval, je jezerska globina padla, toda par metrov. Nato so znatno razširili rečico, ki je tekla po morskimi obali, a na obeh bregovih so postavili lesene stene, da ne bi struge pesek zasaval.

Ta dela so bila končana v prvi polovici decembra in planota Lepega razgleda, ki je tvorila nepravilen peterokotnik s štirimi miljami v obsegu, je bila zavarovana od vseh strani z vodnim pasom.

December je bil silno vroč. Naseljenci pa niso hoteli prekiniti dela, in ker je bila naprava kurjega dvora najnujnejša; so začeli takoj s tem delom.

Ni treba posebej omeniti, da so mojstra Jupa takoj opustili, kakod hitro je bila planota zaprta z vodnimi strugami. Neprestano se je tiščal svojih novih gospodarjev in ni kazal najmanjše volje zbežati. Bila je to krotka, toda silno močna in čudovito spretna žival. Če je bilo treba splezati po vrtni lestvi v granitno hišo, tedaj je ni mogel nihče prekositi. Naučili so jo tudi nekaterih opravil; tako je na primer znašala drva ter valila proč kamenje iz razstreljene struge Glicerinove reke.

«No, zidar ni še, pač pa je že opica!» je rekel šaljivo Harbert ter namignil na vzdevek »opica«, ki ga zidarji mojstri dajejo svojim vajencem. In če je bilo kdaj do imne upravičeno, potem je bilo tu prav gotovo.

Kurji dvor je imel dvesto kvadratnih jardov površine. Prostor so izbrali na jugovzhodni strani jezera. Tudi ta prostor so obdali s palsadnim plotom ter postavili kurjake za raznovrstne bodoče stanovalece kurjega dvora. Napravili so nekakšne kočje iz vej in razdelili notranjost na več oddelkov, ki so čakali novih stanovalecev.

Razpis tajniške službe

Občina Kanal ob Soči razpisuje mesto občinskega tajnika. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 25. julija. Interesenti dobijo podrobnosti v Bollettino Atti ufficiali della Provincia del Friuli No. 24 od 17. junija 1926.

759 ZUPANSTVO V KANALU.

Zobozdravnik

Dr. Sardoč D.

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 5-7 694

KRONE po 2.30

plačuje

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

KRONE

po L. 2.30 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komare kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 669

Priporočljive tvrdke

„Adria čevlji“

trgovina
GORICA — Corso Verdi 32
Posebnost: Velika zaloga raznih čevljev za sport